

**Pactul internațional cu
privire la drepturile civile
și politice**

Distribuire
GENERAL

CCPR/C/MDA/CO/2
29 octombrie 2009

Original: ENGLEZA

COMITETUL PENTRU DREPTURILE OMULUI
Sesiunea 97
12-30 octombrie 2009

**STUDIAREA RAPOARTELOR PREZENTATE DE STATELE-PĂRȚI
CONFORM ARTICOLULUI 40 DIN PACT**

Observațiile concludente ale Comitetului pentru Drepturile Omului

MOLDOVA

1. Comitetul a studiat cele de-al doilea raport periodic prezentat de Republica Moldova (CCPR/C/MDA/2) în cadrul ședințelor 2559 și 2560 din 13 și 14 octombrie 2009, și a adoptat următoarele observații concludente în cadrul ședinței 2582 din 29 octombrie 2009.

A. Introducere

2. Comitetul salută cel de-al doilea raport periodic al Republicii Moldova care include informație utilă cu privire la măsurile adoptate de către statul-parte pentru implementarea în continuare a Pactului. Cu toate acestea, se observă că deși raportul conține informație cu privire la măsurile legislative și cele de alt ordin, acesta nu se expune îndeajuns asupra implementării sau impactului unor astfel de măsuri. Comitetul își exprimă aprecierea pentru răspunsurile oferite verbal de către delegație, precum și pentru răspunsurile în scris oferite pentru lista de întrebări, care din păcate au fost prezentate doar cu câteva zile înainte de examinarea raportului statului-parte. Comitetul dorește să sublinieze încă o dată importanța prezentării replicilor pentru lista de întrebări la timp, deoarece acestea facilitează o discuție mai comprehensivă pe marginea implementării Pactului.

B. Aspecte pozitive

3. Comitetul salută următoarele măsuri legislative și de alt ordin care au fost adoptate din momentul examinării primului raport prezentat de statul-parte:

- (a) eliminarea din Legea Supremă, conform Legii Nr. 185-XVI din iunie 2006, a prevederilor care permit aplicarea penalității cu moartea „pentru acțiunile comise în situații de război sau amenințării cu război”;
- (b) modificarea în 2005 a Codului Penal pentru a include prevederi care incriminează tortura;
- (c) Legea privind egalitatea de șanse între femei și bărbați adoptată în februarie 2006;
- (d) Strategia națională privind prevenirea și combaterea corupției din 2004;
- (e) Planul național pentru promovarea egalității de gen în societate pentru 2006-2009;
- (f) ratificarea celui de-al doilea Protocol Opțional la Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, Protocolului Opțional la Convenția împotriva torturii și altor tratamente sau pedepse crude, inumane sau degradante și Protocolului Opțional la Convenția privind eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor.

C. Principalele subiecte de preocupare și recomandări

4. Comitetul își exprimă preocupare și îngrijorare în ceea ce privește lipsa unui progres semnificativ în implementarea multor recomandări anterioare prezentate de Comitet, mai cu seamă a celor care țin de condițiile în locurile de detenție; traficul de ființe umane; durata arestului preventiv; independența ramurii judiciare; exercitarea dreptului la libertate religioasă; participarea femeilor la funcții decizionale de rang înalt în sectorul public și cel privat; utilizarea avortului drept o metodă de contracepție; și discriminarea cu care se confruntă minoritățile, cum ar fi românii.

Statul-parte trebuie să-și consolideze eforturile pentru a implementa recomandările Comitetului în domeniile date.

5. Comitetul ia notă despre informația prezentată de statul-parte cu privire la inabilitatea acestuia de a exercita control eficient asupra teritoriului Transnistriei – un impediment care continuă să împiedice implementarea Pactului în regiunea dată. Cu toate acestea, Comitetul denotă obligația în continuu a statutului-parte de a asigura respectarea drepturilor recunoscute în Pact referitor la populația din Transnistria în limitele puterii sale efective.

Statul-parte trebuie să-și reînnoiască eforturile pentru a soluționa impedimentele ce țin de implementarea Pactului în Transnistria și urmează să ofere în următorul său raport informație cu privire la pașii realizați în direcția dată.

6. Comitetul denotă precum că sub egida Constituției statului-parte, prevederile cu privire la drepturile omului urmează să fie interpretate în conformitate cu Declarația Universală a Drepturilor Omului și acordurile internaționale la care țara este parte, iar obligațiile internaționale vizând drepturile omului prevalează asupra legilor naționale. Cu toate acestea, se observă că prevederile Pactului nu sunt, în practică, invocate în instanțele de judecată ale statului-parte. (art. 2)

Statul-parte trebuie să întreprindă eforturi serioase pentru a disemina cunoștințele despre prevederile Pactului în rândurile judecătorilor pentru a-i abilita astfel să aplice Pactul în cazurile relevante, precum și în rândurile avocaților și a publicului larg pentru a le oferi posibilitatea de a invoca prevederile Pactului în fața instanței de judecată. Statul-parte urmează să includă în următorul său raport periodic exemple detaliate despre aplicarea Pactului în instanțele de judecată naționale.

7. Comitetul notează cu îngrijorare precum că statul-parte n-a adoptat o legislație comprehensivă anti-discriminatorie pentru a preveni și combate discriminarea în toate domeniile. (articolul 2 și 26)

Statul-parte trebuie să adopte legislație comprehensivă nediscriminatorie care să prevadă în mod direct în afara legii toate temeiurile specificate în Pact, precum și prevederi cu privire la sancțiuni și compensații adecvate.

8. Comitetul își exprimă îngrijorarea cu privire la raportările credibile vizând încălcările drepturilor omului comise împotriva protestatarilor din cadrul demonstrațiilor de după alegeri organizate în aprilie 2009. În ordinea dată de idei, Comitetul ia notă despre declarația delegației precum că colaboratorii organelor de drept „au acționat în afara drepturilor lor”. Comitetul își exprimă preocupare mai cu seamă în ceea ce privește raportările cu privire la aresturile arbitrare, tacticile violente de control a mulțimii, inclusiv lovirea, torturarea și maltratarea persoanelor arestate în legătură cu demonstrațiile post-electorale. (articolele 2, 6, 7, 9 și 21)

Statul-parte trebuie:

(a) să investigheze în detaliu toate acușările aduse cu privire la abuz din partea colaboratorilor organelor de drept pe parcursul demonstrațiilor din aprilie 2009, prin intermediul unui organ imparțial și independent, constatările căruia vor fi făcute publice;

(b) să ia măsuri pentru a asigura ca colaboratorii organelor de drept care vor fi găsiți responsabili de torturarea și maltratarea protestanților, inclusiv a celor care dispun de responsabilități de a ordona subalternilor, să fie trași la răspundere prin urmărirea în justiție și aplicarea de măsuri disciplinare adecvate, iar pe parcursul derulării anchetei, colaboratorii implicați să fie suspendați din funcțiile deținute;

(c) să asigure ca victimele torturii și altor forme de maltratare care au avut loc pe parcursul demonstrațiilor din aprilie 2009 să primească compensații adecvate, fără a ține cont de rezultatele anchetelor penale derulate împotriva făptașilor; precum și punerea la dispoziția acestor victime a unor măsuri adecvate de reabilitare psihologică și medicală;

(d) să asigure respectarea dreptului la libertatea de a se asocia în conformitate cu articolul 21 din Pact, inclusiv prin aplicarea și executarea Legii privind întrunirile din 2008 și să implementeze anumite prevederi de siguranță, cum ar fi instruire corespunzătoare, pentru a asigura nerepetarea unor astfel de cazuri când drepturile omului sunt încălcate de oamenii legii.

9. Comitetul denotă, cu o îngrijorare gravă, incidența torturii și maltratării în comisariatele de poliție și alte locuri de detenție de pe teritoriul statului-parte. În pofida informației prezentate de delegație precum că legea cere procurărilor de a realiza inspecții zilnice în cadrul locurilor de reținere temporară – perioadă în care cei reținuți pot vorbi liber cu procurorii, după cum a indicat statul-parte – Comitetul își exprimă preocupare pentru utilizarea pe larg a torturii. Îngrijorări sunt exprimate pentru faptul că deseori plângerile cu privire la tortură nu sunt înregistrate sau investigate în modul corespunzător, precum și pentru tendința de a respinge plângerile date în baza faptului că sunt „vădit nefondate”. Pe lângă aceasta, Comitetul denotă caracterul inadecvat al căilor existente de reparație legală și anume faptul că Comisia de plângeri nu funcționează, iar avocatul parlamentar căruia de asemenea pot fi înaintate astfel de plângeri, dispune de mijloace limitate pentru a aborda astfel de plângeri. (art. 2, 7 și 10)

Statul-parte trebuie:

- (a) să întreprindă măsuri urgente pentru a pune capăt torturii în custodia poliției și alte locuri de detenție, inclusiv prin oferirea de instruiți corespunzătoare poliției și colaboratorilor din închisori, investigarea tuturor plângerilor de tortură și alte forme de maltratare, urmărirea în justiție și pedepsirea celor responsabili și aplicarea legii care interzice admiterea de probe obținute prin intermediul torturii;**
- (b) să asigure disponibilitatea unor căi efective de reparație legală, cu prevederi pentru compensații, după caz, pentru victimele torturii și altor forme de maltratare.**

10. Comitetul denotă cu îngrijorare că Mecanismul Național de Prevenire a Torturii (MNPT) pare să nu dispună de resurse îndeajuns și doar urmează să recruteze un complet întreg de experți. Comitetul denotă, în continuare, precum că câteva vizite deja întreprinse în locurile de detenție au fost aduse la cunoștință din timp. (art. 2, 7, 10)

Statul-parte trebuie să fortifice MNPT și să susțină independența acestuia, mai cu seamă prin intermediul următoarelor:

- (a) sporirea resurselor financiare alocate acestuia;**
- (b) accelerarea recrutării experților calificați care să activeze în cadrul MNPT;**

(c) asigurarea ca toate persoanele implicate în administrarea locurilor de detenție să cunoască drepturile MNPT cu privire la accesul neînsoțit și fără oricare formă de înștiințare în prealabil a oricărui local de detenție;

(d) publicarea și diseminarea rapoartelor anuale ale MNPT.

11. Comitetul este preocupat de faptul că Centrul pentru drepturile omului nu este finanțat în modul adecvat și depinde de Executiv pentru primirea mijloacelor financiare. Se mai denotă cu îngrijorare precum că majoritatea plângerilor adresate Centrului pentru drepturile omului nu sunt investigate în mod oficial. Comitetul denotă absența informației cu privire la măsurile întreprinse pentru a mediatiza și face publică existența și funcțiile Centrului pentru drepturile omului și cele ale Mecanismului Național de Prevenire a Torturii. (art. 2)

Statul-parte trebuie să întreprindă toate măsurile necesare pentru a asigura ca Centrul pentru drepturile omului să dispună de resurse umane și financiare adecvate pentru a-și exercita mandatul în mod eficient. De asemenea, măsuri active urmează a fi întreprinse pentru a spori conștientizarea cu privire la existența acestor mecanisme și mandatele lor, în conformitate deplină cu articolul 2(3) din Pact.

12. Comitetul este preocupat de faptul că persoanele infectate cu HIV/SIDA din statul-parte se înfruntă cu discriminare și stigmatizare, inclusiv în așa domenii ca educația, angajarea în câmpul de muncă, asistența medicală și serviciile locative, iar străinii sunt supuși în mod arbitrar la testarea pentru HIV/SIDA drept parte componentă din cadrul regulilor de imigrare. În special, Comitetul își exprimă îngrijorare pentru faptul că confidențialitatea pacientului nu este respectată întotdeauna de profesioniștii din cadrul serviciilor de asistență medicală. Mai sunt și preocupări pe marginea faptului precum că legislația interzice înfierea copiilor cu HIV/SIDA, astfel privându-i de un mediu de familie (articolele 2, 17 și 26)

Statul-parte trebuie să ia măsuri pentru a aborda problema stigmatizării a celor ce suferă de HIV/SIDA prin intermediul (printre multe altele) campaniilor de sporire a conștientizării cu privire la HIV/SIDA și trebuie să-și modifice legislația și cadrul de reglementare pentru a elimina interdicția cu privire la înfierea copiilor cu HIV/SIDA, precum și orice alte legi sau reguli discriminatorii care țin de HIV/SIDA.

13. Comitetul denotă cu îngrijorare precum că sub egida unei reglementări promulgate în luna august 2009, persoanele cu tuberculoză pot fi supuse unei rețineri forțate în cazul în care se consideră că persoanele date au „evitat tratamentul”. În special, reglementarea dată nu este prea clară în ceea ce privește noțiunea de „evitare a tratamentului” (adică ce anume constituie o evitare a tratamentului) și nici nu prevede, *inter alia*, asigurarea confidențialității pacientului sau posibilitatea de revizuire judiciară a deciziei cu privire la reținerea forțată a unui pacient. (articolele 2, 9 și 26)

Statul-parte trebuie să revadă de urgență această măsură pentru a o aduce în conformitate cu Pactul, asigurând ca orice măsură coercitivă care reiese din preocupări ce țin de sănătatea publică să fie echilibrată în modul corespunzător

cu respectarea drepturilor pacientului, garantând revizuirea judiciară și confidențialitatea pacientului, și asigurând, în același timp, ca persoanele cu tuberculoză să fie tratate în mod uman.

14. Comitetul denotă cu îngrijorare raportările în privința faptului că discriminarea bazată pe orientarea sexuală este pe larg răspândită la toate nivelele societății. (art. 2 și 26)

Statul-parte trebuie să ia măsuri pentru a combate discriminarea bazată pe orientarea sexuală, inclusiv programe de instruire pentru ofițerii de poliție și profesioniștii din asistența medicală, cât și campanii pentru sporirea conștientizării în rândul victimelor potențiale despre drepturile lor și despre mecanismele existente de reparație legală.

15. Comitetul denotă cu îngrijorare că participarea femeilor pe piața muncii rămâne a fi mai mică decât cea a bărbaților, precum și că nivelul semnificativ de diferență salarială între femei și bărbați persistă drept rezultat al segregării de gen la locul de muncă (printre multe alte lucruri). Deși Comitetul aprobă așa măsuri ca Planul Național pentru „promovarea egalității de gen în societate” pentru 2006-2009 și Legea privind egalitatea de șanse între femei și bărbați, acesta este totuși îngrijorat de faptul că reprezentarea femeilor în funcții decizionale de rang înalt, atât în sectorul public cât și cel privat, mai cu seamă în ramura judiciară, în organele alese și instituțiile academice rămâne a fi joasă. (articolele 3 și 25)

Statul-parte trebuie să consolideze implementarea cadrului existent legal și celui de politici pentru a asigura ca femeile să se bucure de acces egal la piața muncii și să primească retribuție egală pentru muncă de aceeași valoare. Acesta trebuie, de asemenea, să-și fortifice eforturile pentru a realiza egalitate esențială între bărbați și femei în ceea ce privește exercitarea drepturilor garantate de Pact și trebuie să întreprindă măsuri în direcția dată pentru a încuraja participarea sporită a femeilor în funcții decizionale în sectorul public și cel privat.

16. Comitetul salută decizia luată la 25 septembrie 2009 de o instanță de judecată din Anenii Noi de a emite un ordin de protecție în favoarea victimei într-un caz de violență în familie. Cu toate acestea, Comitetul își exprimă îngrijorarea cu privire la violența în familie în statul-parte, iar raritatea măsurilor de intervenție din partea puterii judiciare și numărul și capacitatea limitată a adăposturilor pentru victimele violenței în familie sunt percepute drept justificare pentru intervenția poliției doar numai în cazurile unde violența în familie se soldează cu leziuni grave. (articolele 3, 7 și 26)

Statul-parte trebuie să insiste asupra aplicării legii cu privire la violența în familie și să ofere susținere pentru victime prin crearea de adăposturi adiționale, oferirea de servicii fără plată de consiliere și alte măsuri care ar putea fi necesare pentru protecția victimelor. Comitetul îndeamnă statul-parte să întreprindă măsuri preventive și să ofere instruire cu privire la tratarea violenței în familie menită pentru toți profesioniștii implicați în astfel de cazuri, inclusiv ofițerii de poliție, procurorii, judecătorii și lucrătorii sociali, accentuând aspectele de gen ale violenței în familie. În cadrul următorului raport, statul-parte urmează să ofere informație cu privire la incidența violenței în familie,

măsurile întreprinse întru abordarea violenței în familie, inclusiv utilizarea ordinilor de restricție, precum și cu privire la impactul indus de oricare din măsurile date.

17. Comitetul se îngrijorează de faptul că în pofida Strategiei Naționale pentru Sănătate (2005-2015), utilizarea avorturilor drept măsură contraceptivă este pe larg răspândită. În această ordine de idei, Comitetul denotă că legea privind asigurarea medicală obligatorie care prevede includerea contraceptivelor în pachetul beneficiilor de bază n-a fost implementată. Mai mult ca atât, Comitetul se îngrijorează de faptul că deși avortul nu este interzis prin lege, au existat cazuri când femeile au fost urmărite în justiție pentru omucidere sau infanticid după ce și-au făcut un avort, iar femeile din închisoare nu beneficiază de asistență medicală după avort. (articolele 3, 9 și 10)

Statul-parte trebuie:

- (a) să întreprindă pași pentru a elimina utilizarea avortului drept metodă de contracepție, asigurând, *inter alia*, oferirea de contraceptive permisibile și introducerea orelor de sănătate reproductivă și sexuală în curriculumul școlar precum și pentru publicul mai larg;**
- (b) să aplice în mod consistent legea, astfel ca femeile care își fac avorturi să nu fie urmărite în justiție pentru omucidere sau infanticid;**
- (c) să elibereze toate femeile care la moment ispășesc pedeapsa fiind acuzate de astfel de infracțiuni;**
- (d) să ofere servicii corespunzătoare de asistență medicală în închisori pentru femeile care și-au făcut avorturi.**

18. Comitetul salută adoptarea în 2005 a Legii privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și crearea Centrului de reabilitare pentru victimele traficului de ființe umane. Totuși, Comitetul exprimă îngrijorări cu privire la faptul că statul-parte continuă să fie o țară de origine și tranzit pentru traficul de ființe umane, mai cu seamă de femei și copii, în pofida adoptării legislației și politicilor în domeniul dat. (articolele 3, 7, 8 și 26)

Statul-parte trebuie să fortifice implementarea legilor și politicilor sale cu privire la traficul de ființe umane, inclusiv prin eforturi mai concrete pentru urmărirea în justiție a infractorilor și protecția victimelor. Statul-parte trebuie să extindă implementarea măsurilor întreprinse întru acordarea de asistență pentru reintegrarea socială a victimelor și pentru a oferi acces adevărat la asistență medicală și consiliere în toate localitățile țării.

19. Comitetul denotă cu îngrijorare că durata maximă prescrisă legal de reținere în custodia poliției după arest este de 72 de ore și, mai mult ca atât, această perioadă deseori este depășită. De asemenea, Comitetul este îngrijorat de faptul că detenția preventivă se determină prin referință la penalitatea stipulată pentru infracțiunea de care este acuzată persoana reținută. Comitetul mai este preocupat și de următorul fapt: în conformitate cu

informația oferită de statul-parte, perioada dată poate fi extinsă de la 6 până la 12 luni în dependență de acuzare, este supusă revizuirii judiciare doar la intervale de timp trimestriale și poate fi prelungită la discreția procurorului general. (articolele 9 și 14)

Statul-parte trebuie să limiteze durata reținerii în custodia poliției după arest și în detenție preventivă în conformitate cu articolul 14, alineatul 3(c) din Pact și trebuie să asigure ca prevederile articolului 9 să fie respectate pe deplin. În această ordine de idei, statul-parte trebuie să ia în considerație Comentariul General Nr. 32 (2007) cu privire la dreptul la egalitate în fața instanțelor de judecată și tribunalelor și dreptul la judecată echitabilă și Comentariul General Nr. 8 (1982) cu privire la dreptul la libertatea și securitatea persoanelor.

20. Comitetul salută măsurile luate de statul-parte de aplicare a altor metode decât detenția în privința copiilor în conflict cu legea, cum ar fi eliberarea condiționată și medierea, dar mai este încă îngrijorat în ceea ce privește utilizarea frecventă a detenției. (art. 9, 10, 14 și 24)

Statul-parte trebuie:

- (a) să continue să extindă abordarea sa față de crima juvenilă, abordând factorii sociali care stau la baza acestor crime și recurgând la închisoare doar ca o măsură de ultimă instanță;**
- (b) să asigure ca toți profesioniștii implicați în sistemul de justiție juvenilă să fie instruiți conform standardelor internaționale relevante, inclusiv Îndrumările ONU cu privire la judecarea cazurilor care implică copii-victime și martori ai infracțiunilor (Consiliul Economic și Social res. 2005/20);**
- (c) să implementeze politici menite să reducă recidivismul.**

21. Deși denotând reducerea semnificativă a numărului total de deținuți în închisorile statului-parte, Comitetul este preocupat de supra-încărcarea celulelor din închisori și de condițiile din locurile de detenție cu ventilație și iluminare insuficientă, comodități igienice și sanitare proaste și acces inadecvat la asistență medicală. Comitetul ia notă despre informația prezentată de statul-parte precum că toate persoanele reținute în arest au dreptul la examinare medicală la cerere, dar mai este îngrijorată de raportările care denotă că astfel de examinări medicale sunt deseori superficiale și de formă. (art. 10)

Statul-parte trebuie să asigure în ordine de urgență ca condițiile în locurile de detenție să fie îmbunătățite pentru a întruni standardele prevăzute în articolul 10, alineatul 1 din Pact.

22. Comitetul își exprimă îngrijorările cu privire la faptul că garanțiile de judecată echitabilă prevăzute de Pact sunt, în realitate, deseori încălcate. Mai cu seamă, Comitetul este preocupat de faptul că dreptul la consiliere juridică și dreptul la audiere publică nu sunt acordate în decursul procedurilor juridice. În acest aspect, Comitetul denotă informația primită din partea statului-parte precum că majoritatea plângerilor adresate Centrului pentru drepturile omului țin de acușări aduse cu privire la încălcarea garanțiilor de judecată echitabilă. (art. 14)

Statul-parte trebuie să asigure ca procedurile juridice să fie conduse în deplină concordanță cu articolul 14 din Pact.

23. Comitetul își exprimă îngrijorarea cu privire la provocările cu care se confruntă administrarea justiției în statul-parte, inclusiv ne-executarea deciziilor instanțelor de judecată, ineficiența și profesionalismul limitat în gestionarea instanțelor de judecată, lipsa de săli de judecată adecvate, insuficiența de traducători și nivelele înalte de corupție. (art. 14)

Statul-parte trebuie să aplice legislația care deja există întru abordarea insuficiențelor în administrarea justiției, să aloce resurse adecvate pentru susținerea sistemului juridic și să asigure ca colaboratorii instanțelor de judecată să primească instruire și educație corespunzătoare. Statul-parte trebuie să întreprindă și pași pentru a ancheta și urmări în justiție cazurile de corupție.

24. Comitetul dorește să sublinieze rolul important al puterii judiciare independente pentru stricta aplicare a legii și menționează faptul că securitatea inamovibilității este componenta majoră a acestei independențe. În această ordine de idei, Comitetul denotă cu îngrijorare că judecătorii sunt inițial numiți în funcție pentru o perioadă de cinci ani și numai după acest răstimp numirea lor în funcție poate fi permanentă. (art. 14)

Comitetul își reiterează recomandarea sa anterioară precum că statul-parte trebuie să-și revizuiască legislația pentru a asigura ca inamovibilitatea judecătorilor să fie suficient de lungă pentru a le asigura independența, în conformitate cu cerințele articolului 14, alineatul 1 din Pact.

25. Comitetul este îngrijorat de restricțiile impuse de statul-parte cu privire la exercitarea dreptului la libertatea religiei. În domeniul dat, Comitetul denotă cu îngrijorare următoarele: conform legii care solicită organizațiilor religioase să fie înregistrate au fost aplicate sancțiuni administrative persoanelor care aparțin unor organizații religioase neînregistrate. Comitetul mai este preocupat de raportările care indică că multor organizații religioase li s-a refuzat înregistrarea. (art. 18)

Statul-parte trebuie să întreprindă măsuri urgente pentru a-și alinia legea și practica la prevederile articolului 18 din Pact.

26. Comitetul este îngrijorat de raportările cu privire la utilizarea de grupurile și persoanele influențate politic a legilor de defăimare civilă împotriva jurnaliștilor independenți. Comitetul mai denotă cu îngrijorare și raportările cu privire la urmărirea în justiție a transmitătorilor televiziunii independenți. (articolele 19 și 26)

Statul-parte trebuie să întreprindă pași urgenți pentru a proteja exercitarea de către jurnaliști și mass-media a dreptului la libertatea exprimării în conformitate cu articolul 19 din Pact.

27. Comitetul ia notă de informația prezentată de statul-parte precum că sărăcia extremă prevalentă în comunitatea romilor se datorează lipsei de educație și abilități. Comitetul denotă cu îngrijorare, totuși, că romii rămân a fi marginalizați de punct de vedere social și

economic, cu acces restricționat la așa servicii sociale cum ar fi asistența medicală, recrutarea în câmpul de muncă, educația și accesul la locuințe. Comitetul mai este îngrijorat și de atitudinile discriminatorii manifestate față de romi în societatea mai largă – situație pentru care există probe, *inter alia*, prin excluderea lor *de facto* de la participarea în viața publică. (articolele 2, 25 și 26)

Statul-parte trebuie să fortifice toate măsurile necesare pentru a asigura ca romii să se bucure în practică de drepturile lor stipulate sub egida Pactului în mod egal ca și toate celelalte grupuri sociale, inclusiv acele drepturi care țin de incluziunea romilor în societatea mai largă, aplicarea efectivă a interdicției de discriminare rasială și sporirea con tinentizării publice a drepturilor recunoscute de Pact.

28. Comitetul denotă confirmarea statului-parte precum că organizațiile societății civile n-au fost invitate la consultare pe parcursul pregătirii raportului său și reiterează viziunea sa vizând faptul că organizațiile societății civile pot fi o susținere importantă pentru realizarea drepturilor omului, inclusiv a drepturilor care sunt stipulate în Pact.

Statul-parte trebuie să faciliteze participarea, prin intermediul unui proces consultativ corespunzător, a organizațiilor societății civile la pregătirea viitoarelor rapoarte prezentate sub egida Pactului.

29. Comitetul solicită statului-parte să publice al doilea raport periodic și aceste observații concludente pentru a le face cunoscute publicului larg, precum și autorităților juridice, legislative și administrative. Copii imprimate ale acestora ar trebui să fie distribuite universităților, bibliotecilor publice, bibliotecii Parlamentului și altor localuri relevante ale statului-parte. Comitetul mai solicită ca statul-parte să pună cel de-al doilea raport periodic și aceste observații concludente la dispoziția societății civile și organizațiilor neguvernamentale care funcționează în statul-parte.

30. În conformitate cu regula 71, alineatul 5 din regulile și procedurile Comitetului, statul-parte urmează să ofere într-un an informație cu privire la situația curentă și cu privire la implementarea recomandărilor Comitetului oferite în alineatele 8, 9, 16 și 18 de mai sus.

31. Comitetul solicită ca statul-parte, în următorul său raport periodic care urmează să fie prezentat până la 31 octombrie 2013 să ofere informație cu privire la acțiunile întreprinse pentru a implementa recomandațiile care au mai rămas și conformarea sa la Pact ca un tot întreg. În această ordine de idei, Comitetul mai solicită statului-parte să prezinte un raport cu privire la toate părțile Republicii Moldova.
